

deSingel

Internationale Kunstcampus

MUZIEK

BLAUWE ZAAL

GROTE PODIA

**CHRISTOPH PRÉGARDIEN
& CAMERATA MUSICA
LIMBURG**

olv. **JAN SCHUMACHER**
ZA 28 APR 2012

2011-2012 FOCUS PRÉGARDIEN

CHRISTOPH PRÉGARDIEN PUBLIEKE MASTERCLASSES ZANG
ZA 28 EN ZO 29 JAN 2012

CHRISTOPH PRÉGARDIEN . JULIAN PRÉGARDIEN . MICHAEL GEES
VR 2 MRT 2012

LE CONCERT LORRAIN & NEDERLANDS KAMERKOOR
OLV. CHRISTOPH PRÉGARDIEN
DO 22 MRT 2012

**CHRISTOPH PRÉGARDIEN . CAMERATA MUSICA LIMBURG
OLV. JAN SCHUMACHER
ZA 28 APR 2012**

**INTERVIEW CHRISTOPH PRÉGARDIEN
ZA 28 APR 2012 (NA CONCERT)**

2011-2012 KOOR

COLLEGIUM VOCALE GENT & ACCADEMIA CHIGIANA SIENA
OLV. KASPARS PUTNINS
ZA 15 OKT 2011

DUBBELCONCERT
CALLIOPE CHOEUR DE FEMMES OLV. RÉGINE THÉODORESCO
VLAAMS RADIO KOOR OLV. JOHAN DUJCK
ZO 16 OKT 2011

COLLEGIUM VOCALE GENT & I SOLISTI DEL VENTO
OLV. PHILIPPE HERREWEGHE
ZA 25 FEB 2012

**CAMERATA MUSICA LIMBURG & CHRISTOPH PRÉGARDIEN
OLV. JAN SCHUMACHER
ZA 28 APR 2012**

AQUARIUS OLV. MARC MICHAEL DE SMET
WO 16 MEI 2012

inleiding **Lucrece Maeckelbergh / 19.15 uur / blauwe foyer**
begin **20.00 uur** pauze omstreeks **20.40 uur** einde omstreeks **21.50 uur**
interview met Christoph Prégardien **na het concert in de blauwe foyer**

teksten programmaboekje **Lucrece Maeckelbergh**
coördinatie programmaboekje **deSingel**

CAMERATA MUSICA LIMBURG

JAN SCHUMACHER muzikale leiding

CHRISTOPH PRÉGARDIEN tenor ANDREAS FRESE piano

Camerata Musica Limburg

gelieve uw GSM uit te schakelen

De inleidingen kan u achteraf beluisteren via www.desingel.be
Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze.

Op www.desingel.be kan u uw visie, opinie, commentaar, appreciatie, ...
betreffende het programma van deSingel met andere toeschouwers delen.
Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze.
Neemt u deel aan dit forum, dan maakt u meteen kans om tickets te winnen.

Bij elk concert worden cd's te koop aangeboden door 't KLAverVIER,
Kasteeldreef 6, Schilde, 03 384 29 70 > www.tklavervier.be

Grand café deSingel

open alle dagen 9 > 24 uur
informatie en reserveren +32 (0)3 237 71 00
www.grandcafedesingel.be
drankjes / hapjes / snacks / uitgebreid tafelen

CAMERATA MUSICA LIMBURG

JAN SCHUMACHER muzikale leiding

CHRISTOPH PRÉGARDIEN tenor **ANDREAS FRESE** piano

RALPH VAUGHAN WILLIAMS (1872-1958)

The winter is gone

(mannenkoor)

The turtle dove

(tenor & mannenkoor)

Loch Lomond

(tenor & mannenkoor)

The vagabond

(mannenkoor)

BENJAMIN BRITTEN (1913-1976)

The Salley Gardens

(mannenkoor & piano)

FRANZ SCHUBERT (1797-1828)

Über Wildemann, D884

(tenor & piano)

Lied des gefangenen Jägers, D843

(tenor & piano)

Wanderers Nachtlied, D768

(tenor & piano)

Sehnsucht, D879

(tenor & piano)

ANTON BRUCKNER (1824-1896)

Der Abendhimmel

(mannenkoor)

Mitternacht

(tenor, mannenkoor & piano)

PAUZE

FRANZ SCHUBERT (1797-1828)

Im Gegenwärtigen Vergangenes, D710

(tenor, mannenkoor & piano)

Die Einsiedelei, D337

(mannenkoor)

Grab und Mond, D893

(mannenkoor)

Der Geistertanz, D494

(mannenkoor)

Willkommen und Abschied, D767

(tenor & piano)

Nachtstück, D672

(tenor & piano)

Auf der Bruck, D853

(tenor & piano)

Die Nacht, D983c

(mannenkoor)

Leise, leise laßt uns singen, D635

(mannenkoor)

Ständchen, D920

(tenor, mannenkoor & piano)

Nachthelle, D892

(tenor, mannenkoor & piano)

ZAUBER DER MITTERNACHT

Voor het laatste concert in de serie Focus Prégardien, laat Christoph Prégardien zich omringen door een van de beste mannenkoren van Duitsland, de Camerata Musica Limburg. Het individuele liedrecital van tenor met piano wordt op die manier gevarieerd tot een koorconcert waarbij de tenor geregeld een solopartij toebedeeld krijgt. Prégardien geeft ons met dit concert een zoveelste manifest van de grenzeloosheid waarmee hij de zangliefhebber geboeid houdt.

Het concert is tegelijk een unieke gelegenheid een ander aspect van de vocale kunst van **Franz Schubert** (1797-1828) te ontdekken. Behalve met een aantal sololiederen is hij aanwezig met werk voor vocaal ensemble. In zijn vriendenkring is het lied, zowel het sololied als de liederen voor mannenkwartet of koor, de kiem van het gezellig samenzijn, waaruit de Schubertiade zich ontwikkelt. Schubert componeert op teksten van dezelfde - vaak bevriende - dichters als voor het sololied. Soms zijn deze liederen voor klein ensemble of koor ook herwerkingen van een sololied, zoals 'Die Einsiedelei', of 'Der Geistertanz'. Bij de liederen voor ensemble die voor die gelegenheden ontstaan, vinden we dus verklanking van hoogwaardige poëzie, natuurlyriek en ongedwongen drinkliederen. Ze zijn net als het pure kunstlied een vermenging van geluk en pijn, vrolijkheid en verdriet, verlangen en ontgoocheling. Het samen zingen maakt de zo typische 'Schubertiaanse' emoties vaak nog aangrijpender.

Reeds als leerling van het Stadtkonvikt in Wenen schrijft Schubert de eerste liederen voor mannenkoor. Ze zijn ofwel een soort lesliederen bij het onderricht van Antonio Salieri ofwel bedoeld voor dat soort gezellige bijeenkomsten. Anselm Hüttenbrenner schrijft: "Schubert, Assmayr, Mozatti en ik spraken af om elke donderdagavond een nieuw door ons geschreven mannenkwartet te zingen bij Mozatti, die dan zo vriendelijk was ons als gastheer te ontvangen".

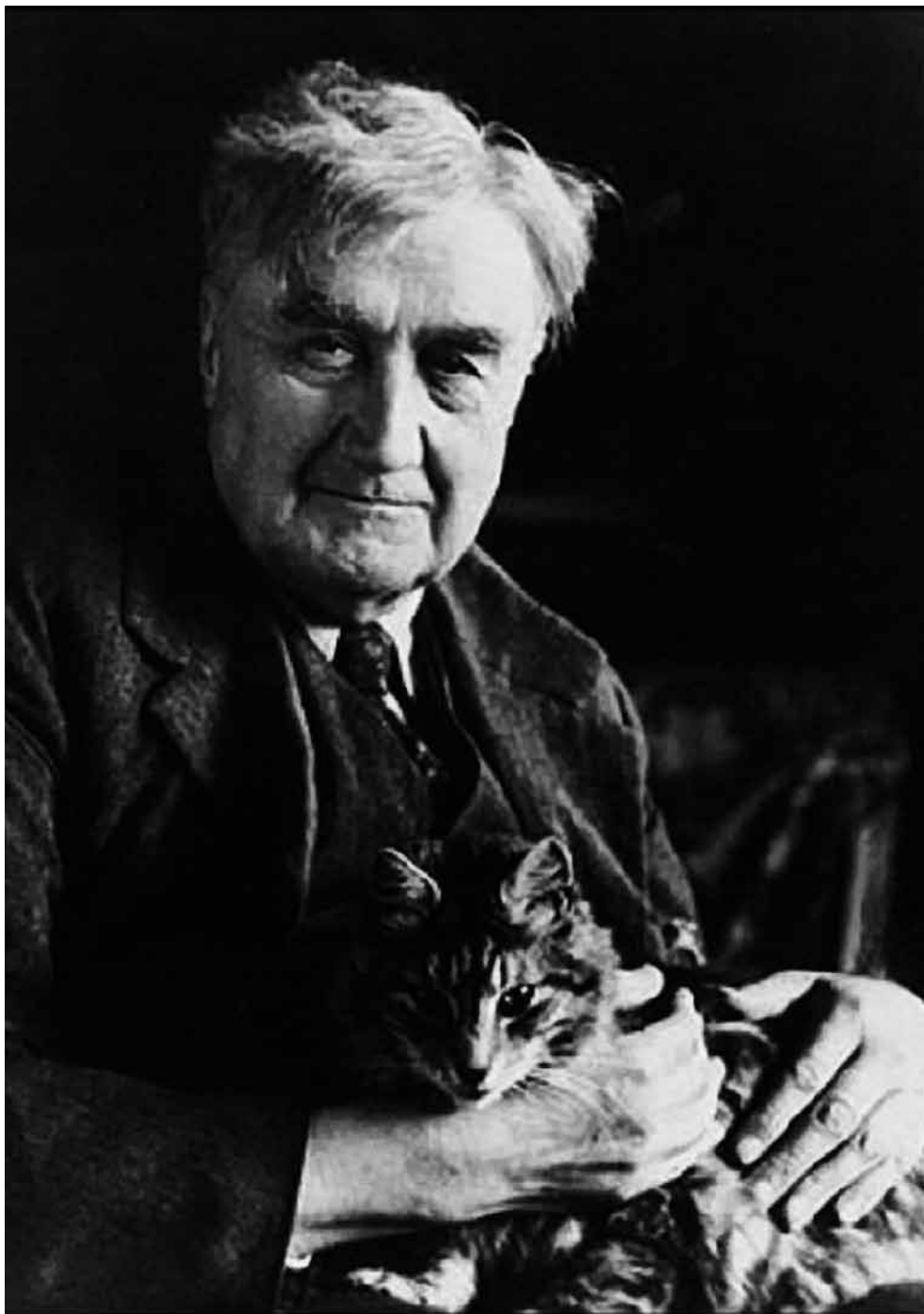
Ook nadat hij het Konvikt verlaten heeft, blijft Schubert in contact met die vriendenkring. De bijeenkomsten rond Schubert geraken in Wenen een ingeburgerd gebeuren en zijn mondelinge reclame voor de componist. Op 26 januari 1821 is er een grote Schubert-party bij Schuberts vriend Franz von Schober met veertien leden van de Schubert-kring, een feestje dat met zingen en dansen tot de vroege uurtjes duurt en als de eerste echte 'Schubertiade' geboekstaafd staat.

Het 'Wandern' is een niet te ontwijken thema in zijn leven en kunst. Het eerste lied op het programma, '**Über Wildemann**' is daar een uitstekend voorbeeld van. Met zijn stormachtige introductie evoceert het lied de dreigende elementen van de natuur. De titel verwijst naar een dorp in het Harzgebergte. Een 'Wanderer' kijkt vanop de heuvel naar het dorp in de vallei, waar de lente voelbaar wordt. In de bergen daarentegen is alles nog ijzig en guur. De dichter, Ernst Schulze dichtte daarmee een metafoor voor het conflict in zijn eigen gemoed en Schubert laat het contrast duidelijk klinken in de pianobegeleiding. Het is een lied dat met zijn evocatie van de onherbergzame winter en droom van de lente regelrecht vooruitwijst naar Schuberts grandioze cyclus 'Winterreise'.

Na de pauze bestaat het programma uitsluitend uit Schubertliederen. Dit deel zet in met een erg ongewoon lied op een Goethe-tekst, '**Im Gegenwärtigen Vergangenes**'. De tenor zet in met een lange en prachtige solo, die dan verrassend uitgebreid wordt tot een mannenkwartet van twee tenoren en twee bassen. Daarbij bewaart de eerste tenor hoe dan ook zijn 'sterstatus'. Waarschijnlijk is dit lied geschreven voor Ludwig Tietze (1789-1850), een tenor met een opvallend hoge stem. Als topzanger in de Schubertkring liet hij het zich welgevallen als 'ster' beschouwd te worden. De slotstrofe is een epiloog, waarbij elke stem afzonderlijk zijn beurt krijgt, wat voor een heerlijk fugatisch effect zorgt.

Het thema van de 'Nacht' en het 'Ständchen' - een andere constante in de lyriek van Franz Schubert - komt in verschillende van de liederen van dit recital aan bod. In '**Die Nacht**' is de nachtmetafoor voor de eeuwige rust, in '**Grab und Mond**' is het "zilverblauwe maanlicht" verbonden met het graf. Met '**Ständchen**' krijgen we een charmant gelegenheidslied dat Schubert in 1827 op bestelling schreef voor de verjaardag van een zekere Louise Gosmar. Het is een kunstig stukje muziek vol modulaties, waarin Schubert een wiegend ritme toepast met een moto perpetuo beweging in de begeleiding. De dame in kwestie en vooral haar vriendinnen hadden liever een vrouwenkoor gehad, maar dat vond Schubert voor een galante serenade aan een dame enigszins belachelijk. We kunnen hem daarin gelijk geven. '**Nachthelle**' is opnieuw een wonderlijk lied waarin de zilveren helderheid van de nacht het gemoed tot extreme emotie brengt. De tenorstem is zeer hoog (opnieuw bestemd voor Ludwig Tietze), het koor eechoot telkens zijn lijn. Een magisch lied om dit Schubert-deel en het concert af te sluiten.

Het thema van het 'Wandern' legt de band in het programma met de liederen van **Ralph Vaughan Williams** (1872-1958). '**The vagabond**' dat Ralph Vaughan Williams componeert op een tekst van de Schotse dichter Robert Louis Stevenson gaat ook over zo'n 'Wanderer' en Stevenson

Ralph Vaughan Williams (1872-1958)

specificeert trouwens bij dit openingslied van zijn cyclus 'Songs of Travel': "to be sung to an air of Schubert". Het lied is duidelijk gecomponeerd op het stapritme zoals we het horen in de begeleiding van het eerst lied van 'Winterreise'. De cyclus van Vaughan Williams is evenwel niet gekenmerkt door dezelfde intense tragiek als bij Schubert. Ralph Vaughan Williams maakt zelf de bewerking voor mannenkoor. De andere liederen van Ralph Vaughan Williams zijn volksliederen. De Britse componist is geboren in een voorname en culturele familie in Gloucestershire. Zijn vader sterft als hij nog geen drie jaar oud is en zijn moeder keert terug naar Surrey, waar haar vader een landgoed had gekocht. Vaughan Williams groeit dus op met zicht op een prachtige landelijke omgeving, die onwillekeurig doet denken aan het betoverende symfonische gedicht 'The lark ascending'. Zijn moeder is een zelfstandige vrouw die haar drie kinderen met zachte maar strenge hand opvoedt en hen respect voor anderen en gevoel voor kunst bijbrengt. Ralph Vaughan Williams groeit op tot een zelfbewuste en gevoelige man, met een ietwat oneerbiedig gevoel voor humor waarmee hij zijn afkeer uit voor het pompeuze en hypocriete. De belangstelling voor de muziek krijgt hij ook van zijn moeder mee. Hij leert orgel en viool en zingt in het schoolkoor. In 1890 gaat hij aan de pas opgerichte Royal College of Music in Londen studeren, onder anderen bij Charles Villiers Stanford, een geniaal leraar. Nadien zet hij zijn muziekstudies verder bij Bruch in Berlijn. Hij gaat ook een tijd naar Parijs waar hij onder invloed komt van Maurice Ravel. Hij beoefent zowat alle genres. Naast zijn symfonisch oeuvre waarvan 'A Sea Symphony' en 'Fantasia on a theme of Thomas Tallis' waarschijnlijk zijn bekendste werken zijn, componeert hij veel vocale werken in gevarieerde stijl. Zijn liederen zijn op grote Britse dichters gecomponeerd als Alfred Edward Housman ('On Wenlock Edge'), Walt Whitman of de schilder-dichter William Blake. Ook het volkslied spreekt hem sterk aan en vanaf 1902 verzamelt en bewerkt hij Engelse volksliederen. Het idyllische karakter van deze volksliederen blijkt duidelijk uit de drie 'Folksongs' op het programma. Net als Vaughan Williams componeert **Benjamin Britten** (1913-1976) liederen op teksten van William Blake, net als hij schrijft hij volksliederen, zoals '**The Sally Gardens**'. Onder het licht-naïeve gaat iets eenvoudig-droevig schuil. Vaughan Williams verdedigt de volksliedbewerkingen van de jongere Benjamin Britten, die tegemoet komen aan de essentiële voorwaarde voor een te respecteren volkslied: de liefde voor de melodie. 'The Sally Gardens' maakt deel uit van een verzameling volksliederen die Britten arrangeerde toen hij samen met Peter Pears in oktober 1941 in Amityville (New York) wachtte op een kans de oversteek naar huis te maken. Britten heeft af te rekenen met een soort writer's block en tegelijk wordt hij geplaagd door heimwee naar zijn geliefde Suffolk. Bewerkingen van liederen van Purcell en van authentieke songs van de 'British Isles' helpen hem zich te bevrijden uit de creatieve blokkade. Een aantal van die liederen is opgedragen aan Amerikaanse

'Wanderer am Meilenstein'. Tekening van Caspar David Friedrich, 1802.

vrienden, 'The Salley Gardens' aan Clytie Mundy, een zangleraar van Peter Pears.

Zoals reeds aangestipt bij Schubert, beheerst naast het thema van het zwerven op zoek naar een on vervulbaar verlangen, het thema van de nacht het repertoire van de romantische liedkunst. De nacht omhult de realiteit met een sluier en verplaatst ons bij flonkerende sterren in dromen. De nacht inspireert in de volksmuziek tot romantische 'Ständchen', serenades die bij het vallen van de duisternis door verliefde jongelui aan de dames gebracht worden. Naar de Italiaanse afkomst van het woord, 'sereno' vrolijk, licht, rustig en 'sera', avond, wordt de serenade 's avonds aan het raam van de aanbedene gezongen. In de negentiende eeuw doet de serenade haar intrede in het kunstlied van het salon en de concertzaal. In de tweede helft van de negentiende eeuw vinden dergelijke liederen ook hun weg naar de grote koorverenigingen die dan ontstaan, aanvanke-lijk vooral in Wenen.

In die context kunnen we de koorliederen van **Anton Bruckner** (1824-1896) plaatsen. Tijdens zijn leven genoot hij groot aanzien als componist van wereldlijke vocale werken. Na zijn dood komt dat vocale oeuvre in de schaduw te staan van zijn grote orkestwerken. Ten onrechte wordt de verhouding tussen tekst en muziek bekritiseerd. De Camerata Musica Limburg neemt de verdediging van Bruckners vocale werk op zich. De rijke harmonie is Bruckners manier om de fijnste nuances in de tekst te verklanken. '**Der Abendhimmel**' wordt zo een hoogstaande serenade, '**Mitternacht**' een wonderlijk lied over de maan: "im süßen Zauber der Mitternacht".

RALPH VAUGHAN WILLIAMS

The winter is gone

The winter is gone and the summer is come,
The meadows are pleasant and gay,
The lark in the morning so sweetly she sings,
And sweet smells the blossom of May.

Young Johnny the ploughboy comes whistling along
With his horses, to follow the plough;
The blackbirds and thrushes sing in the green bush,
And the dairy maid milking her cow.

He took the fair maid by her lily white hand,
On the green bushy bank they sat down;
Then he placed a kiss on her sweet ruby lips,
A tree spread its branches around.

It was early next morning he made her his bride,
Their vows in the church for to pay.
So bells they did ring, and the bride she did sing,
As he crowned her the Queen of the May.

Engels volkslied

RALPH VAUGHAN WILLIAMS

The turtle dove

Fare you well, my dear, I must be gone,
And leave you for a while;
If I roam away I'll come back again,
Though I roam ten thousand miles, my dear,
Though I roam ten thousand miles.

So fair thou art, my bonny lass,
So deep in love am I;
But I never will prove false to the bonny lass I love,
Till the stars fall from the sky, my dear,
Till the stars fall from the sky.

The sea will never run dry, my dear,
Nor the rocks melt with the sun,
But I never will prove false to the bonny lass I love,
Till all these things be done, my dear,
Till all these things be done.

O yonder doth sit that little turtle dove,
He doth sit on yonder high tree,
A-making a moan for the loss of his love,
As I will do for thee, my dear,
As I will do for thee.

Engels volkslied

RALPH VAUGHAN WILLIAMS

Loch Lomond

By yon bonny banks and yon bonny braes,
Where the sun shines bright on Loch Lomond,
Where me and my true love were ever wont to gae,
On the bonny, bonny banks of Loch Lomond.

O you'll take the high road and I'll take the low road
And I'll be in Scotland afore ye,
But me and my true love will never meet again
On the bonny, bonny banks of Loch Lomond.

'Twas there that we parted in yon shady glen,
On the steep, steep side of Ben Lomond,
Where deep in purple hue the Highland hills we view,
And the moon coming out in the gloaming.

The wee birdies sing and the wild flow'rs spring,
And in sunshine the waters are sleeping,
But the broken heart it kens nae second spring again
Tho' the woeful may cease from their greeting.

Engels volkslied

RALPH VAUGHAN WILLIAMS

The vagabond

Give to me the life I love,
Let the lave go by me,
Give the jolly heaven above,
And the byway nigh me.
Bed in the bush with stars to see,
Bread I dip in the river -
There's the life for a man like me,
There's the life for ever.

Let the blow fall soon or late,
Let what will be o'er me;
Give the face of earth around,
And the road before me.
Wealth I seek not, hope nor love,
Nor a friend to know me;
All I seek, the heaven above,
And the road below me.

Or let autumn fall on me
Where afield I linger,
Silencing the bird on tree,
Biting the blue finger.
White as meal the frosty field -
Warm the fireside haven -
Not to autumn will I yield,
Not to winter even!

Let the blow fall soon or late,
Let what will be o'er me;
Give the face of earth around,
And the road before me.
Wealth I ask not, hope nor love,
Nor a friend to know me;
All I ask, the heaven above,
And the road below me.

Robert Louis Stevenson (1850-1894)

BENJAMIN BRITTEN**The Salley Gardens**

Down by the Salley Gardens my love and I did meet;
She passed the Salley Gardens with little snow-white feet.
She bid me take love easy, as the leaves grow on the tree;
But I, being young and foolish, with her did not agree.

In a field by the river my love and I did stand,
And on my leaning shoulder she laid her snow-white hand.
She bid me take life easy, as the grass grows on the weirs;
But I was young and foolish, and now am full of tears.

William Butler Yeats (1865-1939)

FRANZ SCHUBERT**Über Wildemann, D884**

Die Winde sausen am Tannengang,
Die Quellen brausen das Tal entlang;
Ich wandre in Eile durch Wald und Schnee,
Wohl manche Meile von Höh' zu Höh'.

Und will das Leben im freien Tal
Sich auch schon heben zum Sonnenstrahl,
Ich muß vorüber mit wildem Sinn
Und blicke lieber zum Winter hin.

Auf grünen Heiden, auf bunten Au'n,
Müßt ich mein Leiden nur immer schau'n,
Daß selbst am Steine das Leben sprießt,
Und ach, nur eine ihr Herz verschließt.

O Liebe, Liebe, o Maienhauch,
Du drängst die Triebe aus Baum und Strauch,
Die Vögel singen auf grünen Höh'n,
Die Quellen springen bei deinem Wehn.

Mich läßt du schweifen im dunklen Wahn
Durch Windespfeifen auf rauher Bahn.
O Frühlingschimmer, o Blütenschein,
Soll ich denn nimmer mich dein erfreun?

Ernst Konrad Friedrich Schulze (1789-1817)

FRANZ SCHUBERT**Lied des gefangenen Jägers, D843**

Mein Roß so müd' in dem Stalle sich steht,
Mein Falk' ist der Kapp und der Stange so leid,
Mein müßiges Windspiel sein Futter verschmäht,
Und mich kränkt des Turmes Einsamkeit.

Ach, wär ich nur, wo ich zuvor bin gewesen.
Die Hirschjagd wäre so recht mein Wesen!
Den Bluthund los, gespannt den Bogen:
Ja, solchem Leben bin ich gewogen!

Ich hasse der Turmuhr schläfrigen Klang,
Ich mag nicht seh'n, wie die Zeit verstreicht,
Wenn Zoll um Zoll die Mauer entlang
Der Sonnenstrahl so langsam schleicht.

Sonst pflegte die Lerche den Morgen zu bringen,
Die dunkle Dohle zur Ruh' mich zu singen;
In dieses Schlosses Königshallen,
Da kann kein Ort mir je gefallen.

Früh, wenn der Lerche Lied erschallt,
Sonn' ich mich nicht in Ellens Blick,
Nicht folg' ich dem flüchtigen Hirsch durch den Wald,
Und kehre, wenn Abend taut, zurück.

Nicht schallt mir ihr frohes Willkommen entgegen,
Nicht kann ich das Wild ihr zu Füßen mehr legen,
Nicht mehr wird der Abend uns selig entschweben:
Dahin, dahin ist Lieben und Leben.

Adam Storck (1780-1822)**FRANZ SCHUBERT****Wanderers Nachtlied, D768**

Über allen Gipfeln
ist Ruh,
in allen Wipfeln
spürest du
kaum einen Hauch;
die Vögelein schweigen im Walde,
warte nur, balde
ruhest du auch!

Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832)

FRANZ SCHUBERT
Sehnsucht, D879

Die Scheibe friert, der Wind ist rau,
Der nächt'ge Himmel rein und blau.
Ich sitz' in meinem Kämmerlein
Und schau' ins reine Blau hinein.

Mir fehlt etwas, das fühl' ich gut,
Mir fehlt mein Lieb, das treue Blut;
Und will ich in die Sterne seh'n,
Muß stets das Aug' mir übergeh'n.

Mein Lieb, wo weilst du nur so fern,
Mein schöner Stern, mein Augenstern?
Du weißt, dich lieb' und brauch' ich ja,
Die Träne tritt mir wieder nah.

Da quält' ich mich so manchen Tag,
Weil mir kein Lied gelingen mag,
Weil's nimmer sich erzwingen läßt
Und frei hinsäuselt wie der West.

Wie mild mich's wieder g'rad' durchglüht!
Sieh' nur, das ist ja schon ein Lied!
Wenn mich mein Los vom Liebchen warf,
Dann fühl' ich, daß ich singen darf.

Johann Gabriel Seidl (1804-1875)

ANTON BRUCKNER
Der Abendhimmel

Wenn ich an Deiner Seite
im Abenddunkel geh',
den Mond und sein Geleite,
die tausend Sterne seh',
Dann möcht' ich den Mond umfassen
und drücken an meine Brust,
die Sterne herunter langen
in voller, sel'ger Lust,
mit ihnen die Locken Dir schmücken
und schmücken die schöne Brust,
ich möcht' Dich schmücken und drücken
und sterben vor Wonn' und Lust.

Joseph Christian Freiherr von Zedlitz (1790-1862)

ANTON BRUCKNER
Mitternacht

Die Blumen glüh'n im Mondenlicht
der märchenschönen Mitternacht.
Im Baume unten, blütendicht,
der Sterne Glanz sich flimmernd bricht;
sie kosen mit der Blätterpracht.
Im süßen Zauber der Mitternacht,
die Lüfte geh'n so weich, so hehr,
wie ferner Dome Glockenklang;
mir ist das Herz so andachtsschwer,
es rauscht um mich wie Gotteslehr',
wie Orgelton und Feiersang
im süßen Zauber der Mitternacht.

Joseph Mendelssohn (1817-1856)

PAUZE

'Zwei Männer in Betrachtung des Mondes'. Schilderij van Caspar David Friedrich, 1819
© Dresden, Gemäldegalerie Neue Meister

FRANZ SCHUBERT
Im Gegenwärtigen Vergangenes, D710

Ros' und Lilie, morgentalich,
Blüht im Garten meiner Nähe,
Hintenan, bebuscht und traulich
Steigt der Felsen in die Höhe;
Und mit hohem Wald umzogen
Und mit Ritterschloß gekrönt,
Lenkt sich hin des Gipfels Bogen,
Bis er sich dem Tal versöhnet.

Und da duftet's wie vor alters,
Da wir noch von Liebe litten,
Und die Saiten meines Psalters
Mit dem Morgenstrahl sich stritten;
Wo das Jagdlied aus den Büschen
Fülle runden Tons enthauchte,
Anzufeuern, zu erfrischen,
Wie's der Busen wollt' und brauchte.

Nun die Wälder ewig sprossen,
So ermutigt euch mit diesen,
Was ihr sonst für euch genossen,
Läßt in andern sich genießen.
Niemand wird uns dann beschreien,
Daß wir's uns alleine gönnen,
Nun in allen Lebensreihen
Müset ihr genießen können.

Und mit diesem Lied und Wendung
Sind wir wieder bei Hafisen,
Denn es ziemt, des Tags Vollendung
Mit Genießern zu genießen.

Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832)

FRANZ SCHUBERT
Die Einsiedelei, D337

Es rieselt, klar und wehend,
Ein Quell im Eichenwald;
Da wähl' ich, einsam gehend,
Mir meinen Aufenthalt.
Mir dienet zur Kapelle
Ein Gröttchen, luftig, frisch;
Zu meiner Klausnerzelle
Verschlungenes Gebüsch.

Zwar düster ist und trüber
Die wahre Wüstenei;
Allein nur desto lieber
Der stillen Fantasei.
Da ruh' ich oft im dichten,
Beblühten Heidekraut;
Hoch wehn die schwanken Fichten,
Und stöhnen Seufzerlaut.

Wo von Wacholdersträuchen
Den Kieselsteig hinan
Verworrene Ranken schleichen,
Da brech' ich mir die Bahn;
Durch des Gehaes Stumpfen,
Wo wilde Erdbeern stehn,
Klimm ich auf Felsenklumpen,
Das Land umher zu sehn.

Nichts unterbricht das Schweigen
Der Wildnis weit und breit,
Als wenn auf dürren Zweigen
Ein Grünspecht hackt und schreit,
Ein Rab' auf hoher Spitze
Bemooster Tannen krächzt,
Und in der Felsenritze
Ein Ringeltäubchen ächzt.

Wie sich das Herz erweitert
Im engen, dichten Wald!
Den öden Trübsinn heitert
Der traute Schatten bald.
Kein überleg'ner Späher
Erforscht hier meine Spur;
Ich bin hier frei und näher
Der Einfalt und Natur.

O blieb' ich von den Ketten
Des Weltgewirres frei!
Könnt' ich zu dir mich retten,
Du traute Siedelei!
Froh, dass ich dem Gebrause
Des Menschenschwarms entwich,
Baut' ich hier eine Klausen
Für Liebchen und für mich.

Johann Gaudenz Freiherr von Salis-Seewis (1762-1834)

FRANZ SCHUBERT
Grab und Mond, D893

Silbergrauer Mondenschein
Fällt herab;
Senkt so manchen Strahl hinein
In das Grab.

Freund des Schlummers, lieber Mond,
Schweige nicht,
Ob im Grabe Dunkel wohnt
Oder Licht.

Alles stumm? Nun, stilles Grab,
Rede du,
Zogst so manchen Strahl hinab
In die Ruh';

Birgst gar manchen Mondenblick,
Silberblau,
Gib nur einen Strahl zurück:
Komm und schau!

Johann Gabriel Seidl (1804-1875)

FRANZ SCHUBERT
Der Geistertanz, D494

Die bretterne Kammer
Der Toten erbebt,
Wenn zwölfmal den Hammer
Die Mitternacht hebt.

Rasch tanzen um Gräber
Und morsches Gebein
Wir luftigen Schwebler
Den sausenden Reih'n.

Was winseln die Hunde
Beim schlafenden Herrn?
Sie wittern die Runde
Der Geister von fern.

Die Raben entflattern
Der wüsten Abtei,
Und flieh'n an den Gattern
Des Kirchhofs vorbei.

Wir gaukeln und scherzen
Hinab und empor
Gleich irrenden Kerzen
Im dunstigen Moor.

O Herz, dessen Zauber
Zur Marter uns ward,
Du ruhst nun in tauber
Verdampfung erstarrt;

Tief bargst du im düstern
Gemach unser Weh;
Wir Glücklichen flüstern
Dir fröhlich: Ade!

Friedrich von Matthisson (1761-1831)

FRANZ SCHUBERT**Willkommen und Abschied, D767**

Es schlug mein Herz, geschwind zu Pferde!
Es war getan fast eh' gedacht;
Der Abend wiegte schon die Erde,
Und an den Bergen hing die Nacht:
Schon stand im Nebelkleid die Eiche,
Ein aufgetürmter Riese, da,
Wo Finsternis aus dem Gesträuche
Mit hundert schwarzen Augen sah!

Der Mond von einem Wolkenhügel
Sah kläglich aus dem Duft hervor,
Die Winde schwangen leise Flügel,
Umsausten schauerlich mein Ohr;
Die Nacht schuf tausend Ungeheuer;
Doch frisch und fröhlich war mein Mut:
In meinen Adern welches Feuer!
In meinem Herzen welche Glut!

Dich sah ich und die milde Freude
Floß von dem süßen Blick auf mich,
Ganz war mein Herz an deiner Seite,
Und jeder Atemzug für dich.
Ein rosenfarbnes Frühlingswetter
Umgab das liebliche Gesicht,
Und Zärtlichkeit für mich - Ihr Götter!
Ich hofft' es, ich verdient' es nicht!

Doch ach! schon mit der Morgensonne
Verengt der Abschied mir das Herz:
In deinen Küssen, welche Wonne!
In deinem Auge, welcher Schmerz!
Ich ging, du standst und sahst zur Erden,
Und sahst mir nach mit nassem Blick:
Und doch, welch Glück geliebt zu werden!
Und lieben, Götter, welch ein Glück!

Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832)**FRANZ SCHUBERT****Nachtstück, D672**

Wenn über Berge sich der Nebel breitet,
Und Luna mit Gewölken kämpft,
So nimmt der Alte seine Harfe, und schreitet,
Und singt waldeinwärts und gedämpft:

“Du heilige Nacht:
Bald ist's vollbracht,
Bald schlaf ich ihn, den langen Schlummer,
Der mich erlöst von allem Kummer.”

Die grünen Bäume rauschen dann:
“Schlaf süß, du guter, alter Mann;”
Die Gräser lispeln wankend fort:
“Wir decken seinen Ruheort;”

Und mancher liebe Vogel ruft:
“O laßt ihn ruhn in Rasengruft!”
Der Alte horcht, der Alte schweigt,
Der Tod hat sich zu ihm geneigt.

Johann Baptist Mayrhofer (1787-1836)

FRANZ SCHUBERT
Auf der Bruck, D853

Frisch trabe sonder Ruh und Rast,
Mein gutes Roß, durch Nacht und Regen!
Was scheust du dich vor Busch und Ast
Und strauchelst auf den wilden Wegen?
Dehnt auch der Wald sich tief und dicht,
Doch muß er endlich sich erschliessen;
Und freundlich wird ein fernes Licht
Uns aus dem dunkeln Tale grüßen.

Wohl könnt ich über Berg und Feld
Auf deinem schlanken Rücken fliegen
Und mich am bunten Spiel der Welt,
An holden Bildern mich vergnügen;
Manch Auge lacht mir traulich zu
Und beut mit Frieden, Lieb und Freude,
Und dennoch eil ich ohne Ruh,
Zurück zu meinem Leide.

Denn schon drei Tage war ich fern
Von ihr, die ewig mich gebunden;
Drei Tage waren Sonn und Stern
Und Erd und Himmel mir verschwunden.
Von Lust und Leiden, die mein Herz
Bei ihr bald heilten, bald zerrissen
Fühlt ich drei Tage nur den Schmerz,
Und ach! die Freude muß ich missen!

Weit sehn wir über Land und See
Zur wärmer Flur den Vogel fliegen;
Wie sollte denn die Liebe je
In ihrem Pfade sich betrügen?
Drum trabe mutig durch die Nacht!
Und schwinden auch die dunkeln Bahnen,
Der Sehnsucht helles Auge wacht,
Und sicher führt mich süßes Ahnen.

Ernst Konrad Friedrich Schulze (1789-1817)

FRANZ SCHUBERT
Die Nacht, D983c

Wie schön bist du,
Freundliche Stille,
himmlische Ruh'!

Sehet wie die klaren Sterne
Wandeln in des Himmels Auen
Und auf uns hernieder schauen,
Schweigend aus der blauen Ferne.

Wie schön bist du,
Freundliche Stille,
himmlische Ruh'!

Schweigend nah: des Lenzes Milde
Sich der Erde weichem Schoß,
Kränzt den Silberquell mit Moos
Und mit Blumen die Gefilde.

Friedrich Wilhelm Krummacker (1796-1868)

FRANZ SCHUBERT**Leise, leise laßt uns singen, D635**

Leise, leise laßt uns singen,
still schon zieht der Mond die Bahn.
Sternlein süßen Gruß dir bringen,
mög' auch unser zu dir dringen;
stimmet drum ein Liedchen an,
stimmet drum ein Liedchen an:
Holde, erwache, Holde, erwache!

Höre, höre unsre Weise,
die der Zephir zu dir weht,
die der Minne klingt zum Preise!
Öffne doch dein Fenster leise,
unser zartes Liedchen fleht,
unser zartes Liedchen fleht:
Holde, erwache, Holde, erwache!

Leise, leise laßt uns singen,
schlummre sanft, wer schlummern will.
Möchte es unserm Spiel gelingen,
nur in ihren Traum zu klingen,
Laßt uns rufen, aber still,
laßt uns rufen, aber still:
Holde, erwache, Holde, erwache!

Anton Weiss (data onbekend)

FRANZ SCHUBERT**Ständchen, D920**

Leise flehen meine Lieder
Durch die Nacht zu dir;
In den stillen Hain hernieder,
Liebchen, komm zu mir!

Flüsternd schlanke Wipfel rauschen
In des Mondes Licht;
Des Verräters feindlich Lauschen
Fürchte, Holde, nicht.

Hörst die Nachtigallen schlagen?
Ach! sie flehen dich,
Mit der Töne süßen Klagen
Flehen sie für mich.

Sie verstehn des Busens Sehnen,
Kennen Liebesschmerz,
Rühren mit den Silbertönen
Jedes weiche Herz.

Laß auch dir die Brust bewegen,
Liebchen, höre mich!
Bebend harr' ich dir entgegen!
Komm, beglücke mich!

Ludwig Rellstab (1799-1860)

FRANZ SCHUBERT
Nachthelle, D892

Die Nacht ist heiter und ist rein,
Im allerhellsten Glanz,
Die Häuser schau'n verwundert drein,
Steh'n übersilbert ganz.

In mir ist's hell so wunderbar,
So voll und übervoll,
Und waltet drinnen frei und klar,
Ganz ohne Leid und Groll.

Ich fass' in meinem Herzenshaus
Nicht all' das reiche Licht,
Es will hinaus, es muß hinaus,
Die letzte Schranke bricht.

Johann Gabriel Seidl (1804-1875)

Het mannenkoor **CAMERATA MUSICA LIMBURG** werd in 1999 opgericht en staat sindsdien onder de muzikale leiding van Jan Schumacher. Voortgesproten uit de Limburger Domsingknaben, wil dit koor de unieke Duitse traditie van succesvolle mannenkoren voortzetten. Het ensemble wil het publiek vertrouwd maken met de weinig bekende maar hoogstaande mannenkoorwerken, zonder daarbij de traditionele canon te verwaarlozen. Zowel gregoriaanse gezangen, werken van oude meesters en romantische motetten, als hedendaagse composities, arrangementen van jazz en pop songs komen aan bod. De bijzondere aandacht voor nieuwe koormuziek resulteerde in tal van composities die speciaal voor de Camerata Musica Limburg geschreven werden door componisten als Robert Sund, Kurt Bikkembergs, Walter Steffens, Alessandro Cadario en Bob Chilcott. In 2004 werd de Camerata Musica Limburg uitgeroepen tot het 'Beste Klassieke Koor van het Jaar'. Op internationale wedstrijden behaalde het koor talrijke eerste prijzen, onder meer op het gerenommeerde Florilège Vocal in Tours (2006), op de internationale koorwedstrijd Vlaanderen-Maasmechelen (2007), en op het koorfestival in Bremen (2008). In 2010 behaalde de Camerata Musica op de Duitse nationale Koorwedstrijd in Dortmund de eerste prijs. Dankzij haar uitstekende reputatie wordt het koor uitgenodigd voor festivals en concerten in Duitsland en ook daarbuiten. In 2011 was het koor te gast op het 9e World Symposium of Choral Music in Puerto Madyrn (Argentinië). De groeiende discografie werd in 2008 ingewijd met de cd 'Schöne Nacht', die romantische koorliederen bevat. In 2009 volgde de cd 'Von dem Dome', bestaande uit alle sacrale werken voor mannenkoor van Schubert, Mendelssohn en Cornelius, en in 2011 kwam een cd uit met werken voor mannenkoor van Anselm Hüttenbrenner.

www.camerata-musica.com

Jan Schumacher muzikale leiding

Andreas Frese tenor 1 & piano

André Neppel tenor 1

Michael Rocktäschel tenor 1

Jonas Pinto tenor 2

Jan Hoffmann tenor 2

Marco Löw tenor 2

Holger Weingarten tenor 2

Daniel Kunz tenor 2

David Fritzen bas 1

Sebastian Kunz bas 1

Christopher Meisemann bas 2

Christian Schäfer bas 2

Konrad Schäfer bas 2

Andreas Wolf bas 2

André Stahl bas 2

JAN SCHUMACHER (°1980) kreeg zijn eerste muzikale opleiding bij de Limburger Domsingknaben en het Landesjugendchor (LJC) Rheinland-Pfalz. Hij studeerde muziek en Germaanse talen in Mainz en koördirectie bij Wolfgang Schäfer in Frankfurt. Verder nam hij ook lessen bij Robert Sund, Georg Grün en Simon Halsey en was hij assistent van de hoogleraren directie aan de Hochschule für Musik in Mainz. Tijdens zijn studie in Mainz werkte Jan bovendien samen met het Kammerchor van Mainz. Zijn eerste opdrachten brachten hem naar het Mainzer Staatstheater, de Kammeroper Schloss Rheinsberg en naar het LJC Rheinland-Pfalz. Daarop volgden uitnodigingen voor Oostenrijk, het Duitse Chorleiterforum, de Music Academy in Sofia, de Singwochen in Zuid-Tirol en de festivals 'Touch the future' en 'Alpe Adria Cantat'. Het mannenkoor Camerata Musica Limburg wordt sinds haar oprichting door hem geleid. Dit ensemble sleepte tal van eerste prijzen in Duitsland en in het buitenland in de wacht en was reeds te gast op talrijke internationale muziekfestivals (bv. Schubertiade Schwarzenberg). Verder was hij assistent van dirigenten als Gustavo Dudamel, Proinnsias O'Duinn, Michael Hofstetter, Mathias Breitschaft, Caspar Richter, Wolfgang Schäfer en Peter Ruzicka. Sinds 2003 dirigeert Jan Schumacher aan de TU Darmstadt het koor van de universiteit, waarmee hij het grote koorsymfonische repertoire opvoert (oa. missen van Beethoven, 'Die Schöpfung' van Haydn, 'Carmina Burana' van Orff, de Requiems van Verdi en Brahms). Sinds 2010 doceert hij koördirectie aan de Hochschule für Musik in Freiburg.
www.schu-macher.de

De Duitse tenor **CHRISTOPH PRÉGARDIEN** begon zijn zangcarrière als koorknaap in de dom van zijn geboortestad Limburg an der Lahn. Later studeerde hij zang bij Martin Gründler en Karlheinz Jarius in Frankfurt am Main, bij Carla Castellani in Milaan en Alois Trembl in Stuttgart. Aan de Musikhochschule van Frankfurt volgde hij de liedklas van Hartmut Höll. Algemeen beschouwd als één van de vooraanstaande lyrische tenoren van vandaag werkt Christoph Prégardien regelmatig samen met dirigenten als Riccardo Chailly, John Eliot Gardiner, Nikolaus Harnoncourt, Philippe Herreweghe, René Jacobs, Ton Koopman, Gustav Leonhardt, Neville Marriner en Helmuth Rilling. Zijn repertoire omvat zowel de barokke, klassieke en romantische oratoria en passies als twintigste-eeuwse werken van Britten, Killmayer, Rihm en Stravinsky. Christoph Prégardien wordt bijzonder gewaardeerd als liedzanger. Met zijn vaste begeleiders Adreas Staier en Michael Gees wordt hij regelmatig uitgenodigd in alle belangrijke Europese muziekcentra, alsook in Japan en de Verenigde Staten. Als solist trad Prégardien op met orkesten als de Berliner en de Wiener Philharmoniker, het Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, het Concertgebouworkest Amsterdam, Philharmonia Orchestra London, Boston, St. Louis en San Francisco Symphony Orchestra. Als operazanger vertolkte Prégardien de rollen van Tamino in 'Die Zauberflöte' van Mozart, Almaviva in Rossini's 'Il Barbiere di Siviglia', Fenton in 'Falstaff' van Verdi, Ulisse in Monteverdi's 'Ritorno d'Ulisse in Patria' en Don Ottavio in Mozarts 'Don Giovanni'. De productie van de Opera van Parijs van Mozarts 'La Clemenza di Tito' onder leiding van Sylvain Cambreling met Christoph Prégardien in de titelrol verscheen op dvd. Prégardiens discografie omvat meer dan 130 titels met composities van Bach, Mozart, Mendelssohn, Händel, Monteverdi, Haydn, Britten en Schubert. Sinds kort neemt Prégardien op voor het Nederlandse label Challenge Classics. In 2008 produceerde hij hier een eerste cd met Schuberts 'Die schöne Müllerin' en later dat jaar volgde een cd met Schuberts 'Schwanensang'. De cd van 'Die schöne Müllerin' werd in januari 2009 tijdens de MIDEM onderscheiden met de 'Record of the Year Award'. In januari 2009 verscheen een live-opname van Schuberts 'Die schöne Müllerin' op dvd bij het label EuroArts. Recent zijn op het label Challenge de cd 'Between Life and Death' met Michael Gees (liederen van Schubert, Mahler, Wolf, Loewe ea.) en 'Italienisches Liederbuch' van Hugo Wolf met Julia Kleiter en Hilko Dumno verschenen. Christoph Prégardien leidde van 2000 tot 2005 de zangklas aan de Musikhochschule van Zürich. Sinds 2004 is hij als docent verbonden aan de Musikhochschule van Keulen. In maart- april 2012 nam Christoph Prégardien voor het eerst het dirigeerstokje op in de Johannespassie van Bach tijdens een lange tournee met Le Concert Lorrain en het Nederlands Kamerkoor.

www.pregardien.com

ANDREAS FRESE studeerde piano aan de Robert Schumann Hochschule in Düsseldorf bij Ria Goetze. Zijn liefde voor zang, onder andere ontwikkeld als lid van de Limburger Domsingknaben, zijn intensieve kamermuziekactiviteiten, alsook een aanvullende studie van literatuur -en muziekwetenschappen brachten hem uiteindelijk tot een afsluitende studie in de liedklas van Irwin Gage en Esther de Bros in Zürich. Hij ontwikkelde zich verder als liedpianist tijdens masterclasses van onder meer Christoph Prégardien, Matthias Goerne, Edith Wiens, Goritzki en Dietrich Fischer-Dieskau. In 2002 ontving hij een beurs van het Richard-Wagner-Verband. Als veelgevraagde partner van zangers en instrumentalisten trad Andreas Frese op in Zwitserland, Oostenrijk, Finland, Zweden, Engeland, Frankrijk, Slovenië en Duitsland, en hij werkte samen met artiesten als Kwangchul Youn, Julia Kleiter, Sebastian Kohlhepp, Marcus Ullmann, Martin Bruns, Martin Nyvall, Robert Sund en Wolfgang Schaefer en het ensemble Camerata Musica Limburg. Op cd-opnamen is hij te horen met Christoph Prégardien, Alison Browner en de Camerata Musica Limburg. Naast zijn voorliefde voor liederen en kamermuziek van Schubert en Schumann, gaat hij vaak op muzikale ontdekkingsreis in zijn programma's en wijdt hij zich aan de componisten van de Art Nouveau periode en de Franse en Scandinavische vocale muziek.

www.andreas-frese.de

BINNENKORT IN DESINGEL

PUBLIEKE MASTERCLASSES VOOR LIEDDUO'S ol.v. CHRISTIANNE STOTIJN

WOE 9 MEI 2012 14 tot 17 uur / kleine zaal

DO 10 MEI 2012 10 tot 17 uur / kleine zaal

VR 11 MEI 2012 10 tot 13 uur / kleine zaal

gratis voor toehoorders, zonder reservering

Tijdens deze driedaagse masterclasses werkt de Nederlandse mezzo Christianne Stotijn met jonge liedduo's rond liederen van Mahler en rond het thema 'Fantasien und Traumgestalten'. U bent welkom om naar deze publieke lessen te komen luisteren!

(uren onder voorbehoud, check via www.desingel.be)

architectuur theater dans muziek

WWW.DESINGEL.BE

T +32 (0)3 248 28 28
DESGUINLEI 25 / B-2018 ANTWERPEN

WORD **FAN** VAN DESINGEL OP **FACEBOOK**

deSingel is een kunstinstituut van de Vlaamse Gemeenschap en geniet de steun van

SA^C STAD ANTWERPEN

Haven van
Antwerpen

Klara

So
BRA

dS

De
Standaard

Knack

CANVAS

hoofdsponsor

mediasponsors